

Вибачення означає усвідомлення своєї провини і намагання її спокутувати за допомогою спеціальних висловів. Воно завжди супроводжується проханням вибачити, тобто виявити поблажливість, простити провину.

Прохання - спонукальна мовленнєва дія у ввічливій формі з метою чогось домогтися від адресата. Мовні засоби прохання можуть використовувати як вислови привернення уваги, напр.: *Будьте ласкаві! Будь ласка! Ласкаво прошу!*; формулами позитивних реплік-відпо-відей на прохання є, напр.: *Прошу! Будь ласка!* Вживаючи стрижневе слово ласка, ми виявляємо привітність, доброзичливість.

Досконале спілкування спроможне стати ключем до успіху в суспільстві та на етапах досягнення професійної кар'єри. Але, на превеликий жаль, зараз молоді люди вважають, що для спілкування с друзями, батьками й іншими людьми зовсім не обов'язково використовувати мовленнєвий етикет так як це є актуальним у сучасному суспільстві і подекуди « не модним». Проте, реальність зовсім інша... Сьогодні зустріти молоду людину, яка гарно володіє власною рідною мовою, уміє висвітлювати чіткі і зрозумілі погляди і думки досить важко знайти. Дійсно, на превеликий жаль...

Загалом, кожна сучасна молода людина повинна дбати по свою мовленнєву культуру в будь-яких ситуаціях. Таким чином, молода людина завжди повинна пам'ятати про словесний бруд, якого взагалі не варто використовувати і важливо оберігати нашу мову.

Романенко А.В.,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. Вороніна. М.С.

ПЕРЕДУМОВИ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Починаючи з 1904 р. стали помітні ознаки наближення соціальної бурі. Невдоволення відкрито проявлялося на сторінках газет і журналів, на зборах земських і міських діячів; навчальні заклади, в першу чергу університети, вирували; країною покотилася хвиля страйків і маніфестацій. І основним при цьому була вимога політичних змін. Невдала війна збільшила старі проблеми і породила нові. Питання реформування політичної системи виходили на перший план суспільного життя. У вищих коридорах влади це чітко почали усвідомлювати. В серпні 1904 р. на ключову посаду міністра внутрішніх справ був призначений товариш міністра внутрішніх справ, колишній віленський, ковельський і гродненський генерал-губернатор князь П. Д. Святополк-Мирський, який проголосив політику довіри до громадських кіл. Це породило в суспільстві надії на швидкі зміни. Однак, проголошена ним «епоха довіри» дуже скоро почала демонструвати свою безперспективність. Виявилось, що легко давати обіцянки, але важко, їх виконувати. Власне, відразу в центрі дискусій і обговорень встало вже старе і болюче питання про створення

загальноросійського представницького органу, про його компетенцію і шляхи формування. Основною перепорою для його створення було питання про непорушність прерогатив монарха. Мирський був переконаний, що самодержавство і представництво громадськості сумісні, але багато хто в правлячих колах не поділяв цієї позиції. Вони побоювалися, що створення будь-якого не обраного монархом, а виборного органу неминуче породить плутанину в управлінні та буде сприяти паралічу влади, чим неодмінно і скористаються вороги трону і династії.

Особливо загострилися пристрасті під час і після з'їзду земських діячів, що відбувався в Петербурзі 7–9 листопада 1904 р. Міністр внутрішніх справ з'їзд дозволив, але попросив учасників займатися обговоренням «практичних питань земського життя». Однак в атмосфері соціальної напруженості і різкої політизації всього суспільного життя домогтися регламентації було практично неможливо. Земці коротко обговоривши деякі свої специфічні питання, та швидко перейди до розгляду загальнополітичних проблем. Було визнано за необхідне скликати «народне представництво», провести політичну амністію, припинити «адміністративне свавілля» і скасувати «положення про посилену охорону» 1881 р., гарантувати недоторканість особи, затвердити віротерпимість.

Влада була шокована – задовольнити подібні крайні вимоги вона не могла, так як це фактично означало самоліквідацію існуючої політичної системи, та й залишити все як і раніше не мала можливості. На початку грудня 1904 р. в Царському Селі пройшли наради вищих посадових осіб імперії, де обговорювалися нагальні заходи щодо змін у внутрішньому устрої країни. У центрі дискусій перебувала програма, запропонована міністром внутрішніх справ. Особливу увагу учасників привернув пункт про виборних представників в складі Державної Ради (до того всі члени призначалися особисто монархом). Більшість присутніх висловилися проти цього. Цар спочатку вагався, але незабаром однозначно виступив за збереження непорушності влади. Після закінчення царскосельських нарад був опублікований указ Сенату, що містив побажання переглянути положення про пресу, встановити віротерпимість і т. д. Про виборних представників у ньому не було нічого сказано.

У січні 1905 р. відбулися криваві події в Петербурзі. П. Д. Святополк-Мирський був відправлений у відставку. Міністром був призначений колишній московський губернатор О. Г. Булігін. Перша революція в Росії, що розпочалася 9 січня 1905 р. прискорила рух країни до конституційного ладу. 18 лютого 1905 р. Микола II підписав маніфест «Про заклик влади і населення до сприяння самодержавній владі в подоланні ворога зовнішнього, у викоріненні крамоли та в протидії смуті внутрішній», звернений до «благомислячих людей всіх станів і груп». У той же день був імператором підписаний і рескрипт (форма звернення монарха до посадової особи з конкретним дорученням) на ім'я міністра внутрішніх справ О. Г. Булігіна. В цьому офіційному документі висловлювався намір імператора залучити «обраних від населення представників до участі у попередній розробці та обговоренні законодавчих пропозицій». Голові МВС доручалося скликати нараду, на якій передбачалося обговорити заходи по

реалізації даної ідеї. 16 березня 1905 р. після розгляду доповіді О. Г. Булигіна цар побажав, щоб Нарада перейшла до складання проекту закону про майбутню Думу. Повний пакет розроблених в МВС документів включав підготовлені Крижанівським «Загальні положення про Державну думу і порядку виборів до неї», а також «Міркування МВС про здійснення рескрипту 18 лютого 1905 р.», в яких містилися питання для обговорення в Раді міністрів про порядок і форму виборів, організацію роботи та компетенції майбутнього представницького органу. В обґрунтуванні характеру виборів відкидалися станові основи, тому що це б привело до того, що Дума б складалась майже з одних селян, не готових до свідомої законотворчості. Відхиляло міністерство і загальні, рівні, таємні та прямі вибори з огляду на необхідність для них «високого розвитку мас». Кращим способом забезпечити в Думі бажаний дух «правильного консерватизму», за задумом чинів МВС, повинен був майновий ценз. Остаточним і вирішальним етапом розробки булигінського законодавства стала особлива нарада Ради міністрів, що проходила в Петергофі з 19 по 23 липня 1905 р. Як підсумок її роботи 6 серпня 1905 р. були опубліковані Маніфест про заснування Державної думи та Положення про вибори до Державної думи.

Таким чином, розробка проекту започаткування державного органу парламентського типу та виборчого законодавства розпочалась ще до революційних подій 1905 р. Останні, однак, прискорили цей процес й сприяли оприлюдненню 6 серпня 1905 р. царських указів про створення Державної думи та про вибори до неї.

Рудь К.Е

Державний біотехнологічний університет

ВЛИЯНИЕ ТРАДИЦИЙ НА ВЫБОР ПРОФЕССИИ: ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ

Проблема влияния традиций на выбор профессии очень актуальна на сегодняшний день. И это связано с тем, что издавна есть профессии, которые считались чисто мужскими профессиями, и чисто женскими.

Основу гендерной системы составляет полярность и противопоставление. На мужчин и женщин как бы изначально вешают «ярлыки» и определяют манеру поведения. Создается так называемое «неравенство полов». Оно берет свое начало и распространяется исходя из традиций, культурных стереотипов, норм и предписаний. Человек с рождения оказывается под давлением гендерной системы. Родители ведут себя по-разному в зависимости от того, какого пола родился ребенок: с девочками общаются более ласково и бережно, в отличие от мальчиков. Мальчиков часто обделяют вниманием, воспитывая «настоящего мужчину».

Помимо биологических отличий между мужчинами и женщинами идет разделение труда. Издавна есть профессии, которые считались чисто мужскими профессиями, и чисто женскими. Мужчина предстает перед семьей как основной добытчик и защитник, а женщина «хранительница домашнего очага».